

„Moțiunea“ din Maramureș.

(a) Dacă vr'un Român mai distins din Transilvania, séu chiar de peste Carpați se întemplă să vi-siteză capitala Maramureșului și între lucrurile vrednice de vēđut ale ace-lui oraș se abate și pe la palatul administrativ — casa comitatului, — vicespanul politicos al acelu comitat făcēnd pe ciceronele, când îl introduce în sala de ședințe a pala-tului, îi arată între tablourile, ce atērnă pe pārete două figuri blājine cu trāsăturī romānesce și ȓice: Uite! Aceștia au fost Romāni!

In adevēr unul din tablouri re-presents pe cel din urmă fișpan ro-mān din Ungaria, Man, ér al doilea pe cel din urmă vicespan romān, Vasile Mihalca.

Țera veche, țera Maramureșului, ai cărui locuitori, băștinași romāni, s'au distins prin virtuți militare și cetățenesci și au primit încă pe vremea lui Ludovic cel Mare și mai înainte donațiuni și înălțare în ran-guri. Și mai este Maramureșul și țera descālecātoare, din care s'a zā-mislit pe la mijlocul secolului XIV Moldova. Se pōte să nu te înduio-șezī când îi auzi pomenindu-i nu-mele?

Dér Romāni din Maramureș, descendēți ai vechilor cnezī, ni-au dat adesea-ori de gândit în dece-niile din urmă ale secolului trecut. „Suntem Romāni“, o spuneau ei pe față, în limba unghurēscā, și încă în-trebuințau cuvēntul de „olah“, cā-ruia îi dădeau o însemnătate speci-fică, maramureșenā, cu care se mān-driau... Cu ce se mândriau adecā? Se mândriau, cā ei în tōte timpu-rile au trāsīt în „armonie frātēscā“ și erau animați de-o „insufletire tra-diționalā“, de aceeași insufletire, de care erau animați și Maghiarii din acel comitat.

E bun lucru „armonia frātēscā“ și „insufletirea tradiționalā“, decât cu durere am trebuit să vedem, cā aceea armonie și insufletire erau în tot-deuna exploatate în detrimentul intereselor naționale romānesci.

Cum așa?

Eată cum.

La 1879, când Trefort, mi-nistrul de instrucție de pe vremuri și mēstrul actualului ministru, Ber-zeviczy, a adus pe tapet prima ratā a proiectelor de maghiarisare prin școlā — Romāni de la vlādicā și pānā la opincā au protestat și au sārīt în apārarea școlēlor primare amenințate.

Gubernul și-a aruncat atunci ochii asupra Romānilor maramure-șani, și a pus în circulație în mij-locul lor o declarație subscrisā, prin care Romāni cereau votarea acelu proiect... și spre nespusa durere a tuturor frāților, apelul ministrului Trefort n'a rēmas fārā rezultat.

In conferența de la Sibiu la 1881 s'a decis publicarea unui me-morial conținēnd gravaminele națio-nale ale Romānilor. Memorialul s'a publicat la 1882 și guvernului tre-buindu-i din nou un țap emisar, și-a

îndreptat ochii érāși asupra Romā-nilor maramureșeni, pe cari — o-nōre escepțiunilor — i-a căștigat érāși pentru scopurile sale. Din si-nul frāților din Maramureș s'au ridi-cat glasuri de protestare împotriva memorialului.

Vasile Mihalca, al cărui tablou împodobesce astāđi sala de ședințe a palatului administrativ și pe care urmașul séu în funcțiune îl arată vi-sitatorilor ca Romān, s'a pus în frun-tea mișcārīi și drept rēsplată a fost decorat — cu corōna de fer clasa III. In ȓina de Sf. Vasile 1883, când i-s'a făcut lui Mihalca de ciracii lui un conduct de torțe — el a ȓi-nut un discurs, în care a ȓis, cā „numai atāta vrē să trāsiescā, cāt timp va trāsī ca Maghiar“.

De tēpa acēsta erau unii Ro-māni maramureșeni: Valahī când le trebuia guvernului unelțe, ca să protesteze împotriva cererilor juste ale Romānilor, — Maghiari, când erau decorați pentru serviciile pre-state contra propriului lor neam.

Evident cā jocul acesta ambiguu nu putē să dureze în vecii vecilor. Trebuia să se limpedēscā odatā si-tuația. Adecā cum? Noi Maramure-șeni veciniu unelțe împotriva neā-mului nostru? A trecut de șagā Domnilor! Deacum copiii noștri nicī rugāciunile să nu le pōtā invēta în limba mamei lor? Nu v'a fost de ajuns, cāt v'am dat la 1879? Și la 1882? Acum ne cereți și mai mult? Ne cereți totul?

Și la ultima încercare, pusā la cale cu multā dibācie în congrega-ția din Sighet, despre care raportām la alt loc al ȓiarului — repetiția inscenārīi a dat fiasco.

Moțiunea de incredere, pe care congregația comitatului a vrut să o trimitā lui Berzeviczy pentru noul séu atentat, n'a obținut voturile Ro-mānilor independenti. Cā s'a votat moțiunea cu mare majoritate, asta nu împōrtā. Ceea ce împōrtā însă este, cā Romāni în frunte cu vica-rul și cu d-l Dr. Ioan Mihalyi au protestat solemn împotriva noiei în-cercārī de maghierisare și au res-pins moțiunea.

Votul Romānilor din Maramu-reș pe cāt de laudabil este, pe atāt de mult ar trebui să dea guvernului de gândit:

Sē nu întindā cōrda prea tare!

Brașov, 9 (22) Noemvrie.

In „Reichsrath“-ul austriac s'a continuat Vineri discuțiunea asupra decla-rațiunilor ministrului președinte Koerber privitoare la evenimentele din Innsbruck. Fōrte puțin s'a vorbit la ordinea de ȓi. S'a vorbit însă cu atāt mai mult contra dinastiei. Deputații Sternberg și Pernes-torfer au atacat cu mare violență dinastia și n'au fost de loc alegētorī în espresiu-ni. Acesta din urmă a făcut responsabilā di-nastia de condițiunile deplorabile a situa-țiunei interioare în Austria și a ȓis, cā di-nastia actualā este o nenorocire pentru im-periu. — Deputatn polones *Dziedusicki* a combătut pe Pernerstorfer, al cărui limbaj n'ar fi tolerat în nicī un parlament din

lume. — Italianul *Mazzorana* descrie eve-nimentele de la Innsbruck, de care face rēspundētorī pe Germanii radicali și pe guvern.

Discuția s'a continuat în ședința de Sāmbātā, cu care ocaziune președintele a respins cuvintele lui Pernerstorfer la adresa dinastiei și l'a chemat ulterior la ordine.

In contra proiectului Berze-viczy. Alegētorii romāni ai cercului *Brad* (comit Sibiuului) au votat la 17 Noemvrie o rezoluțiune în care „protestēzā cu tārīe contra noului atac asupra drepturilor sale neprescriptibile, dreptul înăscut la limba lor proprie maternā, care: singurā le pōte asigura dezvoltarea culturalā. Esprimā mulțāmitā și venerațiune episcopatului romān pentru pașii întreprinși în contra proiect-ului de lege, întru apērarea autonomiei garantate prin lege, și declarā, cā zadar-nicā va fi în veci ori-ce încercare de a-ne rāpi limba nōstrā strămoșescā“.

Noua crisă ungară.

Evenimentele ce s'au petrecut în șe-dința de Vineri sēra a dietei vor rămānē memorabile în anele „parlamentarismului“ unghuresc. O importanță politicā tot atāt de mare au lucrurile ce s'au petrecut după aceea ședința și a doua ȓi, Sāmbātā, în sinul partidelor din opoziție. Vom arāta aici în resumat întemplārīle acestor ȓile agitate.

Ședința de Vineri sēra.

Ședința s'a deschis la órele 4 d. a. De astā-datā sub zodia *obstrucțiunei tech-nice*, ce se începuse încă în ședința di-nainte de amēđi, care s'a sfirșit prin în-tonarea de cātără opoziție în chiar incin-ta camerei a imnului revoluționar „*Kossuth Lajos azt izente*“. Spiritele celor din stānga și stānga extremā erau la culme agitate prin faptul, cā tot în ședința dinainte de amēđi se primise de cātără majoritate propunerea contelui Tisza privitoare la *ședin-țele paralele*.

Dupā verificarea procesului verbal, s'a cerut *ședința secretā*. Atāt doriau con-tele Tisza și cei din garda sa, ca adecā să se dea o nouā dovadă despre necesi-tatea revisuirii regulamentului camerei și ca obstrucția tehnicā să-i servēscā de basā la ceea-ce a urmat, la lovitura ce a dat-o el pe neașteptate și prin surprindere.

Cu micī intreruperi s'au ȓinut vre-o trei ședințe secrete. In cea din urmă, — care a durat de la 8—9 óre sēra,—contele *Apponyi* a ȓinut un discurs aȓitātor în contra reformei regulamentului și despre pericolele ce le involvā moțiunea-Daniel. Învinuesce pe Tisza de despotism și arbi-trarism și arată de ce mare valōre și în-semnătate capitalā este regulamentul ac-tual, un „adevērāt bastion de apērare“ în contra prepotenței. Vorbind apoi despre sine, Apponyi declarā, cā abia acum la vērsta de 60 ani a ajuns la *inceputul ca-rieriei sale politice*.

Pe când vorbea Apponyi, garda ti-szaistā ȓinea un conventicul secret într'un colț al sālei, la care însuși ministrul pre-ședinte Tisza a luat parte, distribuind or-dinele și rolurile.

Ședința secretā s'a ridicat la órele 9. In paușa ce urmā, opoziția a făcut mari ovatiuni contelui Apponyi, în jurul cārui se gruparā toți din tōte fracțiunile și nuanțele opoziționale. Mulți din deputații din stānga se urcarā pe bănci, aplaudau furtunos și preamāreau pe Apponyi. Pu-blicul, care umplū galeriile, manifesta împreună cu deputații pentru cel care numai acum „și-a început cariera politicā“.

Pe când se făcea manifestația acēsta,

drēpta liberalā stātea liniștitā în bănci. Contele *Tisza* își ocupase și el fotoliul ministerial, mut și cu priviri fulgerătoare de mānie asculta sērbātorīrea lui Apponyi.

Opoziția, în sfirșit, sātūrāndu-se și ea de gālāgia ce o înscenase în jurul no-bilului conte, deveni impacientā și cerū sgomotos deschiderea ședinței publice. Tārđiu abia sosese prezidentul *Perczel*. El deschidēnd ședința spune, cā ministrul președinte a cerut cuvēntul.

In clipa acēsta printre șirurile opo-siției trecū ca un fulger scirea, cā Tisza are să sēvērēscā o *fapță istoricā*, un „atentat“ ca și care nu s'a mai pomenit de la 1867 încōce, o „loviturā“ are să dea el „constituției unghuresci“.

Tisza vorbeșce. In colorī vii și cu voce vibrātore el descrie pericolele, ce obstrucția le-a adus asupra țērii și acea stare imposibilā creatā de împējurarea, cā în parlamentul unghar planēzā asupra ori-cārei acțiuni fantoma obstrucțiunei, amenințānd cu zādārnice ori-ce cestiune vitalā și întrega viēță constituționalā maghiarā. Aici e obstrucțiunea tehnicā care este un product, o bombā austriacā im-portatā dincoce de Laita. Acēsta bombā vrēu acum s'o arunce în constituția ma-ghiarā. Evenimentele ultimelor ȓile au convins pe toți, cā *sōrtea națiunei ma-ghiare a ajuns la un punct de întōrcere*. Obstrucțiunea tehnicā e anunțată, și față cu acēsta încetēzā ori-ce. (Sgomot colosal) D-Vōstrē, opoziția, puteți se obstruți cāt veți vrē. Un lucru însă e clar: ori vom lāsā țera în sōrtea ei, ori *vom face capēt acestei comedii...*

Ceea ce a urmat după aceste cuvinte ale ministrului președinte, abia se pōte descrie. Tabēra lui *Tisza* striga c'un glas: *Votām! se votām!* Intreg partidul liberal se ridicā ca un om în picioare, cei din stānga și stānga extremā de asemenea, și se porni un huet și un urlet de voci cum nu s'a mai pomenit.

In acest concert caotic nimic nu se mai putē auzi. S'a vēđut numai cā *Tisza* face semn lui *Perczel* și-i trimite un rāvāș. *Perczel* se ridicā în scaunul preșidial, însă în momentul acesta *Rakosi Victor*, unul din notari, pune māna pe hārtiile de pe masa preșidientului și pe una din aceste o sfirțicā — era procesul verbal înainte pre-gătīt.

Urmā apoi un moment de adevērātā învālmāșalā. — „*Trādători!*!“ „*Mișei!*!“ „*zā-vođi împērātesci!*!“ strigau cei din opoziție Punni se ridicau amenințātori. Cāți-va din opoziție dau nāvalā spre președinte și se iau de piept cu garda de deputați ce împėjmuia pe *Perczel*. *Lovaszly Marton* apucā un scaun și-l aruncā spre *Perczel* Scaunul însă se isbesce de parcanul scaun-ului preșidientul. *Lovaszly* îl aruncā și a doua órā, dér nu nimeresse nicī acum pe *Perczel*. Un cālīmār însă îl nimeresse to-tuși. „*Mișelul!*!“ „*Mișelul!*!“ strigā ca eșiți din minți cātără *Perczel*.

Ce se întemplase adecā? *Majoritatea liberalā a votat moțiunea-Daniel*.

Apoi în mijlocul celui mai mare tu-mult contele *Tisza*, care de la începutul ședinței era încunjurat de o gardā întregā de apēratori, s'a dus la president și i-a predat rescriptul regesc prin care *sesiunea dietei se declarā închisā și dieta amānatā*.

Președintele ceti acest rescript, dér n'a putut fi auzit de nimeni; s'a dat apoi jos din scaunul séu și împreună cu *Tisza* și cu toți partisanii au pārāsīt sala ședin-țelor.

Deputații din opoziție nu pārāsirā însă sala. Ei înscenarā o ședință neofici-ālā în care, după ce au luat cu toții de veste ce a făcut *Tisza* cu ai săi, — la propunerea contelui *Zichy Aladar* — au jurat, cā nu vor mai lāsā pe *Perczel* să se preșideze ședințele. A vorbit apoi *Kossuth* contra „atentatului“ și s'a cāntat érāși „*Kossuth Lajos azt izente*“...

Ședința s'a sfirșit abia cātără órele 10 nōpte.

„Opoziția unită“.

După acest eveniment din dietă, 120 de deputați opoziționali s'au întrunit la hotelul „Hungaria“, pentru-ca să discute asupra celor de făcut. Aici s'a întâmplat apoi un lucru de mare însemnătate: *unirea tuturor partidelor din opoziție*. Conducătorii fie-cărui partid au ținut discursuri: Hollo, Apponyi, Kossuth, Kubik, Zichy Aladar, Eötvös, Justh, Rakovsky, Bartha, Vásonyi, Rakosi, Gulner, Thaly și alții.

Contele Apponyi a ținut între altele, că „ați a murit ceva, după care nimeni nu va plânge: oportunistul“. — Francisc Kossuth a salutat pe Apponyi pentru-că a ținut, că numai acum i-s'a început cariera politică. — Rakovsky a cerut scuze de la cei pe cari păcă acum i-a atacat. — Bartha Miklos s'a rugat de iertare de Apponyi și de Kossuth pe cari adese-or i-a criticat. — Apponyi luând din nou cuvântul a ținut: „Unirea noastră să nu fie numai *ad hoc*, ci baza unei cooperării statornice, ale cărei rode vor fi dulci pentru toți factorii, căci vom salva strălucirea coronei ungare de preponderanța usurpată a coronei împărătești austriece“.

A doua zi, Sâmbătă alianța partidelor din opoziție s'a consfințit în totă forma. Partidele au ținut o conferință comună, la care au participat 110 deputați. Conferința a ales un comitet diriguilor, care să ia toate dispozițiile necesare față cu noua situație dată și să redacteze o adresă către Majestatea Sa și un manifest către „națiune“. Din comitet fac parte următorii: F. Kossuth (președinte), I. Toth (notar) membrii: contele A. Apponyi, br. D. Banffy, I. Gulner, I. Hoek, I. Justh, B. Barabás, conte T. Batthyany, C. Eötvös, L. Hollo, B. Komjathy, G. Polonyi, St. Rakovszky, I. Saghly, F. Szederkenyi, Col. Thaly, G. Ugron, Vaszonyi și conte Aladar Zichy.

Disidența grupului Andrassy.

În urma celor petrecute în ședința de Vineri seara a dietei, grupul Andrassy a hotărât să repășească din partidul liberal. Și-au anunțat eșirea din partid: conții Iuliu, Teodor și Alesandru Andrassy, contele Ladislau Batthyany, contele Bela Vass, contele Ioan Hadik, bar. Iosif Inkey, contele Andreiu Hadih-Barkoczy, L. Semsey, contele Nic. Thoroczkay, Geza Salamon, contele Al. Sztáray și Nic. Szemere. Cu totul 13.

Și-au mai anunțat eșirea din partid foștii miniștri în cabinetul Szell: Iuliu Wlassics și Ign. Daranyi.

Adresa către Monarch.

După cum s'a spus, conferința partidelor opoziționale unite (liga opozițională — cum îi mai dă) a hotărât să redacteze o adresă către Maj. Sa Monarchul, și un manifest către „națiune“. Pe cea dintâi a redactat-o contele Albert Apponyi, pe cel de al doilea Carol Eötvös.

În adresa către Monarch se arată mai întâi ce s'a petrecut în ședința de Vineri seara (18 i. c.), guvernul fiind învinuit, că a vătmătat în mod brusc regulamentul camerei. În fapta acesta primul sfetnic (Tisza) al monarchului figură ca complice conscient. Mai mult, în aceeași zi în care s'a săvârșit „atentatul“ la convocarea directă a primului ministru, acesta a stors de la corună un autograf pentru închiderea sesiunii dietale, pe care l'a și publicat imediat.

Partidele unite opoziționale — continuă adresa — sunt de credință, că Maj. Sa n'a avut cunoștință prealabilă despre cele ce se petrec, ministrul președinte nu i-a spus cu ce scop cere acest autograf și nu i-a mărturisit, că are nevoie de el pentru a săvârși un atentat antic constituțional. De aceea el (Tisza) este înnoit vinovat, căci a abusat de încrederea coronei de o parte, ér de altă parte e vinovat înaintea „națiunii“, fiind-că s'a atins de garanțiile ei constituționale.

Cel ce a abusat, deci, în acest chip de încrederea coronei, merită să-și primescă pedepșa de la rege, căci altfel în nima „națiunii“ s'ar produce impresiunea,

că totul s'a făcut cu învoirea și cu cunoștința prealabilă a coronei. În cazul acesta din urmă s'ar sgndui tot ce s'a crezut garantat pe vecii vecilor și s'ar deschide din nou rănila vechi ale națiunii maghiare.

Așteptăm — încheie adresa — de la Maj. Vóstră, să binevoască a îndepărta din postul său pe ministrul președinte contele Tisza, care prin violarea constituției s'a făcut nevrednic de încrederea națiunii și a regelui, și guvernarea țării s'o încredințeze unor bărbați, cari respectă constituția.

În manifestul către „națiune“ se face pe larg istoricul ultimelor evenimente, se arată procederea ilegală a contelui Tisza și rolul ce l'a avut în decursul acestor evenimente președintele camerei Perczel, pe care-l numește „criminal“. La urmă se accentuează, că în contra acestui atentat a acestei „fapte criminale“, toți trebuie să se ridice ca un singur om.

Când se va convoca dieta?

Diarele din Budapesta cred a ști, că noua sesiune dietală va fi convocată pe ziua de 9 Decembrie.

În Decembrie, guvernul nu va face altceva, decât să caute a-și vota indemnitatea bugetară. Dacă îi va fi posibil, atunci va rezolva și alte proiecte urgente.

După anul nou guvernul va face încercări seriose pentru a vedea, dacă se mai poate face ceva ori nu cu actuala cameră. Dacă nu va mai putea lucra nimic cu ea, urmăz disolvarea și alegeri noue.

Periodul agitațiilor.

După evenimentele zilelor de Vineri și Sâmbătă, partea cea mai mare a deputaților au plecat din Budapesta. Vr'o 100 de guvernamentali însă au rămas pe ziua de Duminecă în Budapesta, ca să participe la adunarea pusă la cale de către deputații liberali ai cercurilor din Budapesta în sala cea mare a Redutei. La adunare a participat și contele Tisza și a ținut un strășnic discurs în contra obstrucției. Au participat și ceilalți membri din guvern. Contingentul cel mai mare l'au format Jidovii. Oratorii adunării (Kaultz, Glückstaal și alții) au ținut, că opoziția vră revoluțiune. Din adunare au fost îndepărtate toate elementele opoziționale.

Opoziția, la rândul ei, a plecat în toate părțile țării, ca să ducă agitațiunea în masele poporului. Prin acesta s'a deschis periodul agitațiilor în întreaga țară — semn invederat, că nouele alegeri dietale nu sunt departe.

Proiectul lui Berzeviczy în congregația Maramureșului.

Sighetul Maramureșului, 18 Nov. 1904.

Onorată Redacțiune!

Astăzi s'a ținut aici congregația comitatului sub președinția fișpanului, baronul Perényi Zsigmond.

Deși acest comitat suferă de o mie și una de plăgi sociale și economice, grija principală a conducătorilor ei se vede că nu este ușurarea miseriilor, ci rîvna lor este îndreptată într'acolo, ca să prezente comitatul în ochii lumii ca pe cel dintâi, care aplaudază la toate inițiativele șoviniste întreprinse de guvernul ungar.

Așa și în adunarea de astăzi s'a încenat o manifestație, pusă la cale de altmintrea cu multă dibăcie, cu scop de a vota încredere ministrului Berzeviczy pentru faimosul său proiect de lege prin care violăz drepturile garantate în lege ale confesiunilor și naționalităților nemaghiare.

Dibăcia a fost aceea adevă, că moțiunea ce s'a pus la ordinea zilei să fie semnată de reprezentanții tuturor confesiunilor, pentru-ca ast-fel să iasă la ivelă „însuflețirea tradițională“ și „armonia frățescă“ a locuitorilor din Maramureș.

Între cele-lalte confesiuni au și găsit repede pe cei mai mari, așa: dintre Ruteni pe însuși vicarul, dintre rom. catolici pe Archidiaconul etc. La Români trebu

n'a mers așa ușor, căci vicarul Titu Budu nu se pôte căpăta pentru o asemenea „însuflețire tradițională“ putredă, și au trebuit să se multumescă cu iscălitura cunoscutului Joody László, parochul Vadului și protopop onorar (!).

Moțiunea avea următorul text:

„Propunem, ca locuitorii comitatului nostru, uniți în însuflețirea tradițională și în armonie frățescă, prin reprezentanții lor din congregația municipală, să exprime d-lui Dr. Albert Berzeviczy ministrul cultelor și instrucției publice recunoștința lor sinceră din incidentul prezentării în cameră a proiectului pentru reforma instrucției primare maghiare, deore-ce prin acest proiect se are în vedere cultura și promovarea mai eficace a instrucției limbii maghiare“.

Semnați: Balog Mihály, vicarul Rutenilor Joody László. Müller Károly, archidiacon r.-cat. Szikszay Zoltan, esperes ev. ref. și Kovacs Zoltan, director la preparandie.

Îndată după-ce s'a dat cetire acestei moțiuni, s'a ridicat d-l Dr. Ioan Mihalyi. protofiscul comitatului, autorul cărții „Diplome Maramureșene“ și într'un discurs foarte bine argumentat, în cursul căruia a citat toate legile în vigoare, cari garantează drepturile confesiunilor asupra școlilor, a arătat, că prin proiectul actual al ministrului Berzeviczy — în cas când s'ar vota — drepturile poporului nostru ar fi desconsiderate și autonomia bisericii violată. O lege ca acesta ar provoca prin violență și abus exterminarea școlilor noastre. Oratorul a relevat, că mulți își vor fi aducând aminte, când chiar în acest comitat Ungurii au căutat prietenia Românilor, prin urmare cum vin acum să promove prin asemenea moțiuni atâta indignare printre Români? Afară de acesta proiectul nici nu se află depus pe masa dietei*, din care cauză moțiunea nici nu e prezentată în timp potrivit.

Deși frumosul și binemotivatul discurs al d-lui Dr. Ioan Mihalyi a fost întrerupt pe ici colo cu murmur, el a fost ascultat totuși până la sfârșit, grație reputației covârșitoare de bărbat erudit, de care se bucură d-l Mihalyi în tot Maramureșul.

După d-l Mihalyi a luat cuvântul Balog Mihaly, vicarul Rutenilor, care se încercă să argumenteze, că naționalitatea și confesiunea sunt două lucruri deosebite și termină prin declarația că primesce moțiunea.

D-l Titu Budu, vicarul gr. cat. român, declară că moțiunea adusă la ordinea zilei nu o pôte primi. Episcopii gr. cat. români au prezentat un memoriu guvernului, în care se arată toate gravaminele și până ce acele gravamine nu vor fi lecuite — nu pôte vota încredere lui Berzeviczy. Proiectul este vătmător pentru credincioșii, pe cari îi păstorește, că-rra li-se ia posibilitatea de a-și învăța chiar și rugăciunile în limba lor maternă. Declară, că respinge moțiunea de încredere.

Toth Ferencz popă calvin, declară că și biserica lui are autonomie, însă mai bucuroș o jertfesce pe acesta de dragul limbii statului.

Atunci se scólă Joody László și dăce că argumentele invocate de d-l Dr. Ioan Mihalyi pot să fie adevărate din punct de vedere teoretic, dér practica vieții l'a învățat pe domnia lui, că e bine să știe tot omul unguresce. Declară că primesce moțiunea, fiind-că omul care nu știe unguresce, este ca un dobitoac, pe care îl mână de ici colo (olyan mint egy barom, melyet innén oda hajtanak). Dacă sunt ceva gravamine dogmatice (!) este trebu vlădicilor să le lecuiescă. (Majd eligazittják!) Așa glăsuși renegatul Joody.

Înceindu-se discuția, moțiunea s'a pus la vot. Au votat pentru ea 77, ér contra 8, și anume: Ioan Doros paroch în Slatina, Dr. Florentin Mihalyi advocat, Simeon Balea paroch în Săpânța, Dr Ilie Ma-

* Se știe că a fost retras dimpreună cu celelalte proiecte de lege de ministrul președinte Tisza.

ris advocat, Titu Budu vicar, Basiliu Turca proprietar, Dr. Ioan Mihalyi prim-procuror al comitatului și Mihail Pavel proprietar.

Dintre Români au votat pentru moțiune despomenitul popă Joody, Simion Pop fîșogăbiru și Ioan Balea prim-notar la comitat.

S'a abținut: Dr. Aurel Manu.

Cu regret constat, că preoțiimea, deși e bine reprezentată în congregațiune, a absentat în mare parte de la adunare. Pôte de frică să nu i-se detragă ajutorul de stat!

Hilm.

Sobrania bulgară. Sobrania a adoptat Sâmbătă, în a treia cetire, adresa ministrului president și a exprimat speranța, că cercurile competente turcesci vor înțelege primejdia ce rezultă pentru Turcia din tratamentul actual al Baigarilor în Turcia și că acest tratament va fi mai drept și mai uman pe viitor. În ce priveșce relațiile cu Serbia, ministrul president a constatat în acord, care este pe cale de a se încheia între cele două state, că el nu are scopuri agresive. De asemenea este imposibilă o repartitiune a influenței în Macedonia, seu o demarcațiune a celor noue naționalități în acel teritoriū. Este o datorie, care se înțelege de sine, de a întreține bune relații cu țările vecine și de a evita tot ce ar pôte să le turbare. Cu Rusia, guvernul se silisce de a consolida raporturile cordiale, păstrând însă autudinea cea mai corectă. Ministrul de interne, verbînd de situațiunea interioară, a spus că nu mai este posibilă în Bulgaria o politică ruso-filă seu anti-rusească.

Incidentul de la Hull. Ancheta privitoare la incidentul de pe marea Nordului și-a încheiat cercetările în ce priveșce evenimentele petrecute. Comisiunea a adus un omagiu particular atitudinii eroice a echipajilor vapoarelor de pescari „Gull“ și „Crane“. Reprezentantul Rusiei s'a asociat la acest omagiu și a exprimat în numele Rusiei regrete adēnci asupra celor întâmplate. Reprezentantul proprietarilor vaselor a cerut, ca pescarii, cari n'au fost răniți dér foarte sdruncinați moralicesce, să fie indemnizați cu câte 50 lire. Comisiunea a decis de a rezolva cestiunea indemnitații la Londra, dér a făcut deja cercetări asupra situațiunii materiale a pescarilor, cari nu s'au reîntors și a celor supravieșcitori. Pilotul vaporului „Minos“ a cerut 150 lire pentru rănile ce a primit și 500 lire pentru scăparea vaporului „Mino“. Pilotul vaporului „Gull“ a cerut 50 lire ca indemnitate personală și 2000 lire pentru scăparea eghipagiului de pe vaporul „Crane“. Mai mulți alți pescari ascultați ca martori, au cerut indemnitați de câte 50—100 lire. Șeful inginer al vaporului „Crane“ cere 1500 lire și alți doi ingineri fie-care câte 1000 lire.

Comisiunea continuă ancheta.

Încetarea partidului popular-național bucovinean și apunerea „Deșteptării“.

O știre întristătoare, deși nu neașteptată, ne șosesce din Cernăuți. Comitetul central al partidului popular național român din Bucovina întrunit în ziua de 14 Nov. n. a. c. a. decise disolve partidului și încetarea apariției diarului „Deșteptarea“.

În numărul său de alaltăieri, ultimul număr, „Deșteptarea“ motivează cu următoarele cuvinte decisiunea comitetului central:

„Încetarea activității comitetului central al partidului popular național și sistarea apariției diarului nostru, sunt consecvențe ale împrejurărilor actuale și ale convingerilor ce le nutrim.“

Vremuri grele au petrecut Românii bucovineni prin un deceniu. Am purtat lupte crâncene pentru drepturile noastre și pentru apărarea noastră etnică. La început am fost un corp solidar cu luptă unitară. Divergențele de tactică în luptă au produs însă spargeri și formări noue politice,

precum este partidul popular-național. În urmă s'a ivit și partidul democrat român.

Astăzi privilegiata este întristătoare. Corpul națiunii noastre este spart în caste separate. Marii proprietari, preoții, învățătorii și poporul rural — toți s'au separat și se mărginesc a lupta pentru interesele particulare ale stării cărui îi aparțin — acesta este tristul efect al agitațiilor democrațiilor române. Ba starea este și mai rea prin faptul, că și în sinul fiecărei dintre stări există frațiuni și divergențe.

Acastă stare de lucruri nu poate duce spre bine. Ea îi răpescă poporul român puterea de a-se valida ca un factor hotărâtor în viața publică din Bucovina și de a-se apăra cu energia necesară.

Nu ideile castelor, ci ideea națională, comună tuturor, trebuie să fie principiul înțipărit în sufletul și scris pe stindardul fiecărui Român bun.

Drept consecvență a acestei convingeri este dizolvarea comitetului central al partidului popular-național și sistarea apariției ziarelui nostru. Partidul popular reprezintă numai o fracțiune a poporului nostru din Bucovina, asemenea și „Deșteptarea“. Vremea actuală reclamă însă combaterea spiritului separatist și reconso-lidarea unui partid mare național, precum și un ziar, care să reprezinte aceste convingeri.

Patriotismul românesc ne îndemnă să ne dăm la o parte și să netedim calea spre realizarea acestei idei!

Deși trebuie să regretăm dispariția confratelui nostru bucovinean, care timp de 12 ani s'a luptat pentru cauza dreaptă a poporului român, având în deosebi meritul de a fi răspândit ca primul organ popular în Bucovina cultura și iubirea de neam în masele poporului român din Bucovina, totuși nutrim speranța că cauza fraților noștri după potolirea frământărilor interne va lua din nou un avânt înflăcător și din jertfa adusă de patrioții români ai Bucovinei va răsări solidaritatea națională spre binele poporului și al țării.

Răsboiul ruso-japonez.

În *Petersburg* s'a publicat la 19 l. c. nouă telegramă a generalului *Stössel* asupra evenimentelor ce s'au petrecut la *Fort-Arthur* de la 25 Octombrie până la 2 Noembrie.

Stössel anunță țărului, că toate atacurile ce le-au dat Japonesei în acest interval (25 Oct. — 2 Nov.) au fost respinse. El laudă atitudinea trupelor și amintește numele acelor ofițeri, cari s'au distins în aceste lupte. Mai mult s'a distins regimentul vânătorilor imperiali. Pierderile Japoneseilor au fost de 7—10.000 oameni. După o telegramă din *Petersburg*, rudeniile lui *Stössel* au primit scrieri nouă din *Port-Arthur*. Generalul scrie, că garnisona cetății numără încă 28.000 de oameni. Munițiunile și proviziunile sunt încă din belșug pe timp îndelungat. *Stössel* e convins, că cetatea va susține până la sosirea flotei din Baltică și că nici în pericolul cel mai mare nu poate fi vorba de capitulare.

De pe câmpul de război din *Manchuria* „*Brsevijsa Vjedomosti*“ primește cu data de 20 l. c. scirea din *Mukden*, că Japoneseii au atacat fortificațiile rusești din jumătatea colinei *Putilov*. Ei însă au fost respinși cu mari pierderi. Artileria rusească a săho încă i-a silit pe Japonesei să se retragă. Rușii sunt decizi a nu-se mișca din *Mukden*.

Kuropatkin telegrafiază, că zilele de 17, 18 și 19 Nov. au trecut relativ liniștite. El spune, că a inspectat toate pozițiile de luptă rusești și trupele. În unele locuri depărtarea între Ruși și Japonesei e numai de 400 pași. Aprovizionarea armatei este asigurată. Trupele se află în bună dispoziție.

SCIRILE DILEI.

— 9 (22) Noembrie.

Immormântarea lui *Andrei Buncu* a avut loc Duminecă după amiazi orele 2 în mijlocul unei afлуente mulțimi de public român. Dintre onorații comunei am remarcat pe d-l senator

Oskar Alesius. Cortegiul a pornit de la casele repausatului pe strada *Prundului* în jos, și ocolind rondoul din fața gimnasiunii, a trecut pe strada *Caterinei* îndreptându-se spre biserica *Sf. Nicolae* din *Prund*. În fruntea cortegiului erau elevii gimnasiunii, școlii comerciale superioare și ai școlii reale, directorii și corpul didactic de la toate școlile române din localitate. Fanfara muzicii comunale a executat în tot parcursul drumului marșuri funebre. Ajungând în *Prund*, sicriul a fost dus în biserică, unde s'a oficiat prohodul de către părintele protopop *Vasile Voimă*, înconjurat de răritele paroh *Dr. Vasile Saftu*, de la *Sf. Nicolae*, *Vasile Sfetea*, paroh la biserica de pe *Tocile*, *Iosif Macimilian*, paroh în *Brasovul-vechiu* și părintele diacon *Ioan Prișcu*. Părintele *Dr. Vasile Saftu*, președintele Eforiei școlare, urcându-se în amvon a rostit un panegiric emoționant despre viața virtuoasă și faptele generoase ale vrednicului bărbat. Cântările le-a executat corul bisericii *Sf. Nicolae* sub conducerea maeștrului *G. Dima*. Rămășițele pământesci ale lui *Andrei Buntu* au fost așezate apoi în mormântul cimitirului bisericii *Sf. Nicolae*, pe care atât de mult a iubit-o în viață.

Dojenirea Mitropolitului Ioachim. Din *Constantinopol* se telegrafiază, că dilele acestea mitropolitului *Ioachim* din *Bitolia*, a rostit o predică, atacând guvernul român și acuzându-l, că face în *Macedonia* propagandă română. Guvernul român, aflând despre acesta, a protestat la înalta Pôrtă contra atacurilor mitropolitului. În urma energicului protest, mitropolitul a fost aspru dojenit.

Interpreți pentru limba română. La tribunalul din *Brasov* au fost numiți interpreți pentru limba română d-ii: *Octavian Sorrescu* avocat, și *Virgil Barbolovicu*, sub-jude r. pensionat provisoric și candidat de avocat.

Epilog la o afacere de onoare. Mai anul trecut făcuse mult sânge rău o afacere de onoare, care s'a ivit în *Bucovina* între deputatul *Dr. Aurel Onciul* d-l *bar. Eudoxiu Hormuzachi* și d-l *Titu Maiorescu*. D-l *Hormuzachi* fusese învinovat în public de d-l *Onciul*, că ar fi cerut și primit de la d-l *Titu Maiorescu* ajutoare materiale pentru scopuri politice. Afacerea acesta luase dimensiuni mari și uricioase și a dat ansă la provocări la un proces de presă și la polemici foarte disgustătoare în presa bucovinată. Dilele aceste a apărut prin diarele bucovinene o declarațiune a d-lui *Dr. Onciul*, în care acesta declară, că s'a convins ulterior, că toate presupunerile d-sale, pe cari le-a rostit și publicat illo tempore, au fost basate pe informațiuni greșite și neînțelegeri regretabile și cere deci în public scuze d-lor *Hormuzachi* și *Maiorescu* pentru atacurile d-sale. Ca un semn al regretului său sincer, d-l *Dr. A. Onciul* donează o sumă de 2000 cor. pentru „Internatul de băeți români“ din *Cernăuți*.

Alegeri municipale. La alegerile de întregire municipale în cercul *Bradului* (comit. Sibiu) au fost aleși dintre Români: *Ioan Candea*, protopopul *Avrigului* și *Ioan Clôje*, proprietar în *Boita*.

Necrolog. În *Mihalț* a răposat la 18 Noembrie preotăsa *Ana Rosalia Aron v. Patachi* în anul al 20-lea al cătării și al treilea al căsătoriei. Immormântarea i-s'a făcut la 20 l. c. în cimitirul comun din *Mihalț*.

O scrisore a d-nei Stössel. D-l *Perloff*, un milionar din *Moscva*, a primit următoarea scrisore de la d-nea *Stössel* cu data *Port-Arthur* 24 Octombrie: „Vă trimit această filă de hârtie, din care veți vedea, că misiunea noastră este de a îngriji și ajuta pe apărătorii noștri din *Port-Arthur*. Nu putem aduna mulți bani, fiind-că aici sunt prea puțini locuitori, cari s'ar potă da ceva. Apelez deci prin d-văstră la generosul oraș *Moscva*, care niciodată n'a părăsit pe cei ce au apelat la el. Binevoii a aduna bani de la locuitorii bogăți și a trimite pe numele meu un cec prin Banca ruso-chineză. Facem ce putem pentru nenorociții noștri cari la sfârșitul războiului vor fi trimiși în *Rusia*. Sunt priintre ei unii, cari și-au pierdut amândouă brațele, alții au pierdut un braț și un picior, alții vederea, érași alții răniți la șira spinării vor rămâne infirmi pe toată viața. Sunt mulți nenorociți. Ajutați-ne, iubite domnule! Ați fost tot-deuna așa de bun și amabil. De sigur, că mulți vor imita esemplul d-văstră. Bărbatul meu vă salută. Când se va termina războiul, ne vom vedea în *Moscva*...“

ss) *Vera Stössel*.

Cununie. D-l *Pavel Tismonariu*, în-vătător, își va serba cununia religioasă cu

d-sora *Ana Ionescu* în biserica gr. or. română din *laz*.

Ce însemneză numele Kuropatkin? Pentru cei-ce se interesează de războiul ruso-japonez — și cine este acela, care nu se interesează? — va fi binevenită interpretarea numelui generalisimului rusec. Numele *Kuropatkin* însemneză pe românesc: potârniche.

Rectorul universității din Cernăuți d-l prof. la facultatea teologică *Dr. Teodor Tarnavski* va rosti în 2 Dec. n. în sala universității din *Cernăuți* discursul său de inaugurare despre „*Characterul poetic al liturghiei gr. or.*“

Teatru românesc în Sebeșul-săsec. Sâmbătă în 26 Nov. n. arangeză d-l *Zacharie Barsan*, bursierul „Societății fondului de teatru român“, în hotelul „Leul de aur“ din *Sebeșul săsec* o reprezentațiune teatrală. În program e luată drama „*Jean Marie*“, declamațiunii și comedia într'un act „*Racalureata*“, localizată din franțuzește de *N. Tincu*. Venitul se adaugă fondului văduvelor și orfanilor de meseriași. După produțiune urmėză dans.

O hrană scumpă pentru cloșani. Din Iași se scrie, că mai mulți cloșani au mâncat gardistului *George Georgiu* o sumă de 1900 lei în hârtie, pe cari îi ținuse închiși în o ladă.

Secțiunea meseriașilor români de la „Asociațiunea națională aradană pentru cultura poporului român“ invită la petrecerea de joc împreună cu reprezentațiune teatrală ce se arangiază Duminecă în 14/27 Nov. 1904. în sala „Casei Naționale“ din *Arad*. Inceputul la 8 ore seara. Prețul de intrare: Loc I 2 cor., loc II 1 cor., loc de stat 60 bani. Venitul curat este destinat pentru repararea bisericii din loc.

Tragere la țintă. Joi în 24 Nov. de la orele 5 dimineața până la 2 p. m. batalionul 3 al regimentului 2 de infanterie va ține exercițiul de tragere la țintă în *Poiană*. În acest timp este riguros oprit a călca pe teritoriul *Poianei*.

Provocare. Renumita casă de bancă *Karl Kiss & Comp.* *Budapest VII*, *Erzsébet Körut 19* rógă on. public a trimite comanda pentru losuri ale loteriei de clasă, fiind tragerea căștigurilor deja Joi în 24 lunii curente. Mare e norocul la *Kiss*.

Serata tinerimei române din Clușiu.

Ca întotdeauna, așa și acum, am publicat cu bucurie anunțul despre serata ce o va aranja în ziua de 26 Noembrie n. tinerimea română din *Clușiu*.

De când povoiul nenorocitelor nisuiște de maghiarisare violentă a răpit cu sine vechea societate culturală-academică a universitarilor români din *Clușiu* „*Iulia*“, de atunci rar de tot audim de câte o convenire socială aranjată de tinerimea română academică din *Clușiu*.

Tomna se ținea din partea universitarilor români obiceiul picnic. De acest picnic împreună cu concert e vorba și acum, numai că în-vitarea s'a făcut în numele „tinerimei române din *Clușiu*“, fără a se mai adauge ca mai nainte cuvântul „universitar“. Ne-a bătut la ochi lipsa acestui atribut întru cât-va, d-er ne-am dîs: se va fi solidarizat întreaga tinerime română cultă de acolo fără deosebire. În urmă am înțeles însă, că motivul residă tot în starea excepțională ce s'a creat tinerimei române de la universitatea din *Clușiu* încă de acum 20 ani.

Dilele aceste primirăm două scrisori, din care ne putem lămuri în privința acesta. Un amic al foicei noastre ne scrie:

...Ceri informațiuni. Mi-s'a dat spunindu-mi-se, că prica aceluia abateri dela chipul de invitare de până acum și împrejurarea, că în comitet se află și un tiner advocat, care a încetat de a mai fi universitar, este un nou ordin al rectorului universității, prin care se pretinde pentru orî ce petrecere, ce se aranjază de universitari și pentru universitari, ca să fie anunțată mai înainte direcțiunei, solicitându-se totodată invoiala ei.

Pentru a se evita eventuale piedeci, invitarea la acesta petrecere s'a făcut în

numele „tinerimei române din *Clușiu*“. Tot universitarii români formeză însă stocul ei.

Am fi ajuns d-er așa de departe, ca să ni-se interdică de a ave și o tinerime „universitară română“ fără aprobare prealabilă. Se înțelege, în cetatea „*Kulturregylet*“-ului, șovinistii nu vor să scie decât de o universitate maghiară și de universitari maghiari, deși *Clușiu* e situat într'o mare de popor românesc și e vechia capitală a unei țări cu populație coveșită română. Deja de mult trebuia să existe în această țară o universitate românească, ér în cazul cel mai rău trebuia să se înființeze cursuri paralele române la universitatea din *Clușiu*.

D-er să trecem mai departe. Acești amici adaugă:

Sunt informat, că dorința generală ar fi ca venitul petrecerii să se întrebuințeze spre a se crea un fond pentru tinerime, care să fie menit pentru a ușura tinerimei întâmpinarea greutăților la astfel de aranjări culturale-sociale.

Părerea mea este, că pentru acest scop s'ar pute pune la o parte o sumă ore care minimală. Mai bine, cred, ar nimeri-o tinerimea, decât ar folosi aceste venituri, ca să pună basă unei bibliotecii de valoare, care cu timpul se-și estindă foloșele și în împrejurime. Lipsa ei de mult se simte în educația tinerelor generații. O idee, care cred, ar fi vrednică de discutat...

Un alt cetitor al nostru ne scrie:

La serata din 26 Noembrie va debută numai tinerimea din *Clușiu* fără nici un concurs din afară. Va cânta orchestra și corul tinerimei, vor fi declamări seriose și comice, c'un cuvânt tinerii vor face totul, ca să atragă lumea românească și să încăldescă inimile românesci.

Dorim să-și ajungă ținta, să se vadă îmbrățășată junimea noastră studioasă din *Clușiu* de conaționali săi, după-ce întâmpină așa de puțin dragoste de la alții!

Bibliografie.

Rezolvarea cestiunei feminine și a funcționarismului, tratând în legătură despre: 1) Originea ființei omenesci. 2) Drepturile bărbatului și ale femeii în societate și diviziunea muncii între ei, după dreptul natural și social. 3) Conducători societății și drepturile membrilor societății după dreptul natural și pozitiv. 4) Cine conduc societatea, cum o conduc și cum ar trebui să o conducă. 5) Mijlocul pentru asanarea moravurilor, rezolvarea cestiunei feminine și a funcționarismului de *Ion Iovan* licențiat în drept, fost magistrat, avocat. *București* 1904. Prețul lei 1.50 pentru studenți și studențe lei 1. — De vëndare la autor în *Buftea* și în *București* strada *Neptun* nr. 46.

ULTIME SCIRI.

Budapesta 22 Noembrie. *Coloman Szell* a anunțat președintelui partidului liberal, că renunță la mandat. Se crede, că *Maj.* Sa va chema la sine pe mai mulți bărbați politici pentru a le asculta părerile asupra situațiunei.

Petersburg, 22 Nov. După-ce *Japonesii* nu le-a succes să ocupe colina *Putilov*, ei s'au retras la *Seyșaki*. Ei își întăresc pretutindenî pozițiunile. Situațiunea generală e neschimbată.

Mândria mamelor este copilul sănătos și care se desvöltă bine. Pentru-ca să se ajungă acesta să se dea copiilor în timpul fruguros mereu untură de pește a lui *Zoltan*, care întrunesc toate avantajile putere alimentară eminentă și gust plăcut fără miros. Sticla 2 cor. în farmacia producătorului *Bela Zoltan* în *Budapesta* și la farmacii.

Proprietar: **Dr. Aurel Mureșianu.**

Redactor responsabil **Traian H. Pop.**

Nr. 9222—1904.

Publicațiune de licitație a zălogelor pentru dajdie.

In virtutea § 69 a art. de lege XLIV din anul 1883, se va vinde cu licitație publică zălogele ce sau luat dela restanțieri cu dajdie, aruncuri și taxe cu acea adăogare, că obiectele zălogite a căror valoare nu trece peste 100 cor. se vor vinde și sub prețul cu cât s'au prețuit, acelea obiecte însă a căror valoare e mai mare de 100 corone numai atunci dacă cel puțin 3/4 din valoare se va oferi.

Terminul licitației sau satorit pe ziua de 9 Dec. a. c. dela 9 până la 12 ore înainte de prânz in piață inaintea sfatului. Acesta se aduce la cunoșcintă publică cu acea observa-re ca prețul trebuie plătit imediat.

Brassó 22 Nov. 1904.

1—1, 1647

Magistratul orașenesc.

Norocul la GAEDICKE este colosal.

15 Milioane corone am plătit în scurt timp,

Premia cea mare **600,000** Corone cu nr. 62551

400000	Cor. cu nr. 11119	100000	Cor. cu nr. 42758
400000	" " " 28916	100000	" " " 49878
400000	" " " 33464	100000	" " " 87991
70000	" " " 60912	60000	" " " 78863
60000	" " " 17357	60000	" " " 82528
60000	" " " 97263	30000	" " " 6920
30000	" " " 38691	30000	" " " 90964

La XV loterie de classă reg. ung. se vor sorta érá-și 110,000 losuri 55000 cu câștiguri, între cari câștiguri principale

Un Milion corone {1.000,000 cor.} Fiecare al doilea los câștigă.

Sortirea clasei prime **deja în 24 și 25 Noemvrie 1904.**

Prețul losurilor: întreci Cor. 12.— jumătăți Cor. 6.— pătrariu Cor. 3.— optimi Cor. 1.50 bani.

Se trimite pe lângă rambursă, séu trimiterea prețului înainte. Planuri oficiale gratuite. Checuri postale pentru trimiterea banilor fără porto primesc clienții mei gratis și franco.

Rugăm a se face comanda cât mai curând.

A. GAEDICKE cea mai norocoasă colectură din Ungaria **BUDAPEST, Kossuth Lajos utca 11 sz.**

Dela vice-comitele comitatului Brassó.

Nr. 10625—1904.

Publicațiune întregitoare.

In legătură cu publicațiunea'mi edată în 13 Noemvrie 1904 sub Nr. 10389 in cauza alegerilor de membri congregaționali, aduc la cunoștinta publicului interesat, cumcă in districtul I alegătorii, — internul orașului Brassó, — in decursul timpului a abdis de a fi membru Ludovic Korodi, in urma cărei împrejurări locul susnumitului membru se va întregi deasemenea cu ocaziunea alegerilor, ce se vorține in 3 Decemvrie a. c.

Brassó, la 18 Noemvrie 1904.

Dr. Frideric Jekel m. p.

1—1,1545

vice-comite.

Concurs.

Pentru ocuparea postului de practicant la institutul de credit și economii „Sălăgiana“ in Jibou (Zzibó) se publică concurs cu termen de 3 Decemvrie n. 1904. cu salariu de K. 60. — la lună.

Reflectanții au a-și trimite recursurile provădute cu documente despre absolvarea școlelor comerciale și eventual despre aplicarea de până aici.

1—1.1546.

Directiunea.

Salon de modă.

Am onorea a ofera P. t. public de Dame, un bogat asortiment de

Pălării de Dame pentru Sesonul de iarnă.

Modele de cele mai noue din Viena și Paris. Un magazin complet de **pălării de copii, bonete de teatru, și de copii, tóte cu prețuri fórte moderate.**

Pălării vechi se moderniséză ieftin după moda cea din urmă.

Apelând la sprijinul On. dame sunt cu tótá stima

Rosa Weiss

8—8.1537. Brassov, Strada Porți nr. 16.

!Noroc deosebit la Török!

Ne întrecut

este norocul, care favoriséză colectura noastră principală. Am plătit On. noștri clienți in scurt timp **câștiguri mai mult de 17 milioane corone**

dintre care cele mai mari câștiguri.

Recomandăm a participa la loteria de clase, care are cele mai mari șanse de câștiguri din lume. In loteria de clasă a 17, se vor sorta éráși din

110.000 losuri 55.000

cu câștiguri, in total cu suma enormă de

14 Millionen 459.000 Kronen

in ca. 5 Monaten verloost.

Der grösste Gewinn beträgt im glücklichsten Falle

1,000.000 Kronen.

Speiell 1 Prämie mit **600.000.** 1 Gewinn à **400.000.** 1 à **200.000.** 2 à **100.000.** 1 à **90.000.** 2 à **80.000.** 1 à **70.000.** 2 à **60.000.** 1 à **50.000.** 1 à **40.000.** 5 à **30.000.** 3 à **25.000.** 8 à **20.000.** 8 à **15.000.** 36 à **10.000.** und noch viele andere; zusammen **55.000** Gewinne und Prämie im Betrage von **Kronen 14,459.000.**

Prețul original al losurilor stabilit după plan, Clasa I. este:

1/8 los orig. fl. — 75, séu cor. 1.50, 1/4 los orig. fl. 1.50, séu cor. 3.—, 1/2 " " " 3.—, " " 6.—, 1/1 " " " 6.—, " " 12.—, și se trimite cu rambursă séu pe lângă trimiterea sumei înainte. Liste oficióse se espedéză după tragere. — Planuri oficióse gratis.

Ne rugăm ca comanda de losuri originale a se trimite direct la noi până in

24 Noemvrie a. c.

A. TÖRÖK & Co.

Cea mai mare întreprindere de loterie de cl. in Ungaria.

Sectiile loteriei de clasă ale colecturei noastre principale sunt:

Centrala: **Theresienring 46/a.** 2. Filială: **Muzeumring nr. 11/a.**
1. Filială: **Waltznering 4/a.** 3. **Elisabethring 51/a.**

Scrisórea de comandă de tótat.

Domnului A. TÖRÖK & Co., Budapest.

Binevoitii a trimite Losuri originale clasa I. a Loteriei de clasă r. ung. împreună cu planul oficial.

Suma de fl. (a se lua cu ramburs, ur-) (Ce nu convine mézá cu mandat postal.) sé stergeti).

Adresa acurată

Câștigul principal în cas favorabil 1.000,000 Corone. (Un Milion Cor.)

Losuri pentru tragerea din 24 și 25 Noemvrie a

XV LOTERII DE CLASSĂ

se capetă la firma

MIHALOVITS & NUSSBÄCKER Brassov cât timp va tine provisia losurilor.

Costul unui los de clasa I. este

1/1 corone 12.—
1/2 " " " 6.—
1/4 " " " 3.—
1/8 " " " 1.50

Lei noi 12.80 6.40 3.20 1.60

„Gazeta Transilvaniei“ cu numărul à 10 fil. se vinde la zaraful Dumitru Pop și la Premias Nepoții.